

2. ZH (2013. december 12.)

Mechanika, emelt szint, 2013/14, csütörtök, 8:30-10:00, 4.52

1. Egy vékony zsinag két végét azonos magasságban rögzítettük úgy, hogy a zsinag a két rögzítési pont között belóg. A zsinag alakját az $y = A \operatorname{ch}(x/x_0) + y_0$ függvénnyel írhatjuk le. A madzagra egy kis gyöngyöt fűztünk, mely (érdekes módon) súrlódásmentesen csúszik a zsinagen.

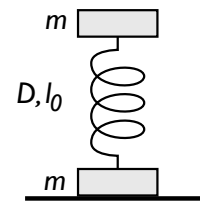
- Hol lesz a gyöngy egyensúlyi helyzete?
- Stabil-e ez az egyensúlyi helyzet? Ha igen add meg az e körül végzett piciny rezgések frekvenciáját.

Segítség: $\operatorname{ch}(x) = (e^x + e^{-x})/2$

(10 pont)

2. Két m tömegű testet az ábrán látható módon egy D rugóállandójú, l_0 nyugalmi hosszúságú rugóval kötöttünk össze, és a földre helyeztük.

- Legalább mennyire kell lenyomni a felső testet, hogy elengedés után az alsó elemelkedjék a talajtól?
- Ha ennél lejjebb nyomjuk, akkor elengedés után milyen magasra emelkedik a testek tömegközéppontja?

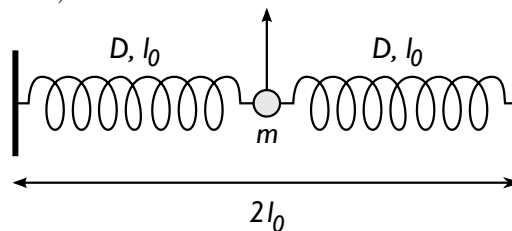

(10 pont)

3. Egy m tömegű, pontszerű testet az ábrán látható módon két D rugóállandójú, l_0 nyugalmi hosszúságú rugóval kötöttünk össze, és súrlódásmentes (a lap síkjával párhuzamos) asztalra helyeztük.

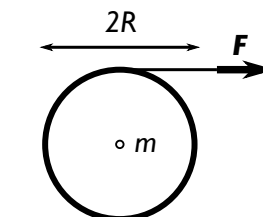
- Add meg a potenciál értékét a (nyíllal jelölt) y tengely mentén.
- A nyugalmi helyzetbe került testnek y irányú (azaz a nyíl irányába mutató), v_0 nagyságú kezdősebességet adunk. Mekkora út megtétele után áll meg? (Azaz add meg a létrejövő rezgés amplitúdóját a kezdősebesség függvényében.)

(10 pont)

4. Sík talajon m tömegű, R sugarú korongot görgetünk úgy, hogy legfelső pontjában érintő irányú állandó F erőt fejtünk ki egy feltekercselt fonál segítségével (lásd ábra). A korong a talajon csúszás nélkül gördül.

- Mekkora a korong tömegközéppontjának a gyorsulása?
- Milyen irányba mutat a talajnál fellépő (tapadási) súrlódási erő?

(10 pont)

Segítség: henger tehetetlenségi nyomatéka a szimmetriatengelyére vonatkoztatva $\Theta = mR^2/2$

A dolgozathoz semmilyen segédeszköz nem használható. A megírásra 90 perc áll rendelkezésre.